

Herdenkingsjaar Slavernijverleden

Gemeente **Waalwijk**

Het slavernijverleden is een geschiedenis van ons allemaal

Het slavernijverleden is een belangrijk, pijnlijk en vaak onderbelicht onderdeel van onze geschiedenis. Een geschiedenis van ons allemaal. Een verleden dat gevolgen heeft voor vandaag de dag.

Ruim 300 jaar lang werden volwassenen en kinderen uit delen van Afrika, veelal ook door Nederlandse slavenhandelaren, ontvoerd en over de Atlantische oceaan verscheept naar de voormalige Nederlandse koloniën: Suriname en de Caraïbische eilanden Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. Ook de oorspronkelijke bewoners van de verschillende Nederlandse koloniën werden niet gespaard. In Azië werden tot slaaf gemaakten verhandeld naar gebieden die onder het bestuur van de Vereenigde Oostindische Compagnie (VOC) stonden. Generaties lang werden mensen geboren in slavernij. Zij werden hun leven lang gedwongen tot slavenarbeid, voor plantage-eigenaren.

Op 1 juli 1863 werd de slavernij in Suriname en de Caraïbische eilanden (toenmalige koloniën van het Nederlands Koninkrijk) bij wet afgeschaft. Toch moesten veel van de tot slaaf gemaakten nog 10 jaar lang op de plantages werken om de "schade van deze maatregel" te beperken voor de plantagehouders. Daarom is voor velen de slavernij pas echt geëindigd in 1873. Op 1 juli 2023 is dat 150 jaar geleden.

Van 1 juli 2023 tot 1 juli 2024 vindt in Nederland, Curaçao, Aruba, Bonaire, Sint Eustatius, Saba en Sint Maarten het herdenkingsjaar Slavernijverleden plaats. Met het herdenkingsjaar dragen we bij aan meer kennis en verbinding in de samenleving.

Herdenking Slavernijverleden

1 juli 2023 - 1 juli 2024

Vergeven is het, vergeten mogen we het nooit

We spreken met wethouder Sheila Schuijffel en raadslid Yvette Ijpelaar over het herdenkingsjaar Slavernijverleden.

Sheila Schuijffel woont sinds haar 17de jaar in Waalwijk. Zij is al betrokken bij de lokale politiek vanaf 2013. Sinds de zomer van 2022 zit zij in het college als wethouder. Ze heeft onder meer inclusie in haar portefeuille. Sheila is getrouwd en heeft een dochter. Zij vindt het heel belangrijk dat alle mensen, jong en oud, op hun eigen manier mee kunnen en mogen doen in onze samenleving. Daarnaast is zij ook persoonlijk betrokken bij dit onderwerp. Haar man is geboren op Curaçao, als zoon van een Curaçaose en een Nederlandse.

Sheila Schuijffel

Yvette Ijpelaar-Alias

Yvette Ijpelaar-Alias is geboren in Willemstad (Curaçao) en woont al 59 jaar in Waalwijk. Haar vader kwam uit Sint Maarten en haar moeder uit Bonaire. Allebei zijn zij kinderen van afstammelingen van slaven. Haar opa aan vaders kant was een zoon van een Engelse plantagehouder en opa aan moeders kant was een zeekapitein uit Venezuela. Yvette is getrouwd met een Waalwijker heeft drie dochters en acht kleinkinderen. Voor veel Waalwijkers is zij geen onbekende, want zij is al bijna 20 jaar politiek actief. Ze is al 17 jaar raadslid.

De gemeente Waalwijk gaat het komende jaar op verschillende manieren aandacht besteden aan het herdenkingsjaar Slavernijverleden. Waarom is dat belangrijk?

Sheila geeft aan: 'Mijn regelmatige bezoeken aan Curaçao en Bonaire en de vele gesprekken die ik heb gevoerd met familie, vrienden en ook collega's uit Suriname en de Antillen hebben mij zeer bewust gemaakt van de gevolgen van de slavernij die wij in onze maatschappij helaas nog steeds zien en meemaken. Je daar bewust van zijn is een eerste stap om samen het goede gesprek te kunnen voeren. Het verleden kunnen we niet uitwissen, maar samen kunnen wel een nieuwe toekomst bouwen!'

Yvette, in het najaar van 2022 heb je een motie ingediend over '150 jaar slavernijverleden'. Wat waren jouw overwegingen hierbij?

Yvette legt uit: 'Zoals ik verteld heb, ben ik ook een afstammeling van slaven uit het Caribisch gebied. Ik zag in het coalitieakkoord dat het college aandacht wil schenken aan de afschaffing van de slavernij tijdens Ketu Koti. Dit is een nationale feestdag van Suriname. Maar niet alleen in Suriname moet er aandacht zijn voor het leed dat anderen is aangedaan. De slavernij is 160 jaar geleden in de Nederlandse Antillen afgeschaft en in Suriname 150 jaar geleden. Ik wilde een andere benaming. In de Nederlandse Antillen hebben we het over 'Dia di abulashon' en op de Bovenwindse eilanden 'Emancipation day'.

Waarom is de herdenking van de afschaffing van de slavernij, 150 jaar geleden, belangrijk?

Yvette: 'Het is ontzettend belangrijk om het slavernijverleden, net als de Tweede

Wereldoorlog op 4 en 5 mei, te herdenken. Het is en blijft een deel van onze geschiedenis. Een pijnlijk verleden dat we liever weg zouden stoppen. Maar dat wegstoppen heeft als gevolg dat de pijn van zoveel Nederlanders en hun voorouders óók wordt ontkend. Nederland heeft toen duizenden mensen van Afrika naar Amerika, de Antillen en Suriname verscheept en hier enorme winst en rijkdom uit vergaard. Laten we daarom het pijnlijke verleden erkennen. Erover praten kan er alleen maar toe leiden dat we elkaar beter leren begrijpen. En dat we vanuit dat standpunt samen vooruit kunnen.'

Hoe kunnen we samen (nazaten van tot slaaf gemaakten en andere Nederlanders) zorgen voor meer verbinding en begrip?

Sheila: 'Je openstellen voor de ander is het belangrijkste middel voor verbinding. Door het delen van ervaringen, het stellen van vragen en echt doorvragen. Het oprecht geïnteresseerd zijn in hoe de ander zijn of haar wereld beleeft. En wat dat met iemand doet. Daarmee creëer je begrip. En op verbinding en begrip kun je samen bouwen.'

Yvette: 'Voor meer verbinding en begrip tussen Nederlanders en nazaten kun je zorgen door opmerkingen over hun kleur achterwege te laten en geen kwetsende grappen over te maken. Grappen zoals: die is te laat, want die is nog bezig met bananen plukken in het oerwoud. Tegelijkertijd vind ik ook dat nazaten zelf moeten ophouden zich altijd minder dan een ander te voelen en alles wat fout gaat in hun leven te wijten aan het slavernijverleden.'

Wie zijn belangrijk bij het bespreekbaar maken van de effecten van slavernij op onze moderne maatschappij?

Yvette: 'Het onderwijs, culturele instellingen, de politieke ambtsdragers, de kerk en het bureau anti-discriminatie hebben daarin allemaal een rol.'

Sheila: 'Er is een meedenkgroep waarin betrokken inwoners en maatschappelijke organisaties samen met ons invulling geven aan het herdenkingsjaar Slavernijverleden. We starten met activiteiten in juni 2023. En na de zomer pakken we de draad weer op en voeren we samen een programma uit, lopend tot juli 2024'.

"Het is ontzettend belangrijk om het slavernijverleden te herdenken."

"Het verleden wissen we niet uit, maar we kunnen wel samen een nieuwe toekomst bouwen."

Herdenkingsjaar Slavernijverleden

Gemeente **Waalwijk**

Waar kun je aan meedoen?

Het herdenkingsjaar Slavernijverleden loopt van 1 juli 2023 tot 1 juli 2024. In het najaar informeren we je over de activiteiten die later in het herdenkingsjaar georganiseerd worden. Houd de sociale media en deze gemeentepagina in de gaten!

Filmavond: 30 juni

In de gemeente Waalwijk openen we het herdenkingsjaar met een filmavond in de kleine zaal van Theater De Leest. Vanaf 19.00 uur staat de koffie klaar en om 19.45 uur start het programma inclusief de film. De avond wordt afgesloten met met muziek en dans.

Ben je er graag bij? Ga dan voor een kaartje naar www.deleest.nl. Kosten van een kaartje zijn 5 euro.

Je bent welkom op de openingsavond van het herdenkingsjaar!

Zomerfeest: 19 juli van 14.00 tot 16.00 uur In zalencentrum Zidewinde, Julianalaan 1, Sprang-Capelle

Bibliotheek Sprang-Capelle organiseert een Zomerfeest. Kom buiten spelen, dansen en luisteren naar verhalen over Anansi de Spin. Neem jouw picknick-kleedje mee!

Toegang is gratis en je hoeft geen lid te zijn van de bibliotheek. Het is wel fijn als je je aanmeldt. Dat kan via een medewerker van de bibliotheek of via een e-mail naar sprang-capelle@bibliotheekmb.nl

Leuk voor peuters, kleuters, ouders, opa's en oma's!

Wensenwand met tentoonstelling slaven in opstand, juli en augustus In de bibliotheek, Wilhelminastraat 4a, Waalwijk

Met de wensenwand herdenken we het slavernijverleden en staan we stil bij het thema gelijkheid. Kleur mee aan de minitentoonstelling: Slavernij opstand op de Amistad en prik jouw wensen of zorgen voor de toekomst op de wand. Er is ook een speciale thematafel met boeken over het slavernijverleden. Laat je informeren en inspireren!

Voor wie? Iedereen is welkom!

Gratis lidmaatschap voor de bibliotheek

Wist je dat kinderen onder de 18 jaar en Paswijzerhouders gratis lid kunnen worden van de bibliotheek? Vraag ernaar bij een medewerker in de bibliotheek. Kijk op: www.bibliotheekmb.nl onder abonnementen.

Voorstelling 'De Smeekbede', 10 oktober, 20.15 uur In de Leest, Vredesplein 12, Waalwijk

In 1795 stuurt Dédé, een vrijgemaakte vrouw, een smeekbede naar haar voormalige meester met het verzoek om haar zoon vrij te laten. Het schip dat de brief van Paramaribo naar Amsterdam vervoert, wordt echter gekaapt. Bijna 200 jaar later duikt haar brief op. 'De Smeekbede' volgt het spoor van briefschrijfster Dédé. Een voorstelling over macht en onmacht, over vooroordelen, racisme en winstbejag, maar ook over veerkracht en mededogen.

Kijk op: www.deleest.nl onder programma.

Wil je meer weten over het slavernijverleden? We geven je hier lees-, luister-, kijk- en doetips.

Online dossiers:

npokennis.nl/story/28/welke-rol-speelde-nederland-in-de-slavernij
nos.nl/collectie/13918-slavernijverleden
volkskrant.nl/kijkverder/2022/ons-koloniale-verleden

De plantage van mijn voorouders

Door Maartje Duin en Peggy Bouva: een open gesprek over het koloniaal verleden. In deze podcast gaat Maartje Duin op zoek naar sporen van het slavernijverleden in haar familie-geschiedenis. Zij ontdekt dat haar voorouders mede-eigenaar waren van een suikerplantage in Suriname. Maartje zoekt contact met nazaten van de tot slaaf gemaakten: de familie Bouva. Samen met Peggy Bouva reconstrueert ze het verhaal van de plantage.

Terugkijken via NPO Start:

- Vergeten helden
- Alles is famiri
- Ons Suriname

Peerke Donders Paviljoen

Open: woensdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur.
www.peerkedonders.nl

Tropenmuseum

Open: dinsdag tot en met zondag van 10.00 tot 17.00 uur.
www.tropenmuseum.nl

Stobá

Het gerecht stobá, dat tot slaaf gemaakte mensen aten, is nu de trots van veel Curaçaose keukens. Lees hier hoe je het maakt:
www.antilliaans-eten.nl/nos-kushina-krioyo/karni-stoba-rundvlees-gestoofd

Heri heri

Een gerecht dat werd gemaakt door tot slaaf gemaakten met wat er op de plantage overbleef. Kook het zelf, met vis erbij:
www.fajalobi.nl/heri-heri-met-bakkeljauw

In De Smeekbede duiken we de geschiedenis in van een opmerkelijke brief.